

**ชื่อคุณนิพนธ์** การสื่อสารเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

**ผู้วิจัย** นางสาวฉวีเพ็ญ ศรีชัย **รหัสนักศึกษา** 4521500084 **ปริญญา** ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต (นิเทศศาสตร์)

**อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ธิตีพัฒน์ เอี่ยมนิรันดร์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. กมลรัฐ อินทรทัศน

(3) รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิทย์ พวงงาม **ปีการศึกษา** 2557

### **บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บริบทที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร 2) กระบวนการสื่อสาร 3) ลำดับความสำคัญของการสร้างความสมานฉันท์ และ 4) ความสัมพันธ์ของบริบทที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารกับกระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพให้ข้อมูลหลัก คือ เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ทำงานด้านสื่อ ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเป็นผู้ได้รับรางวัลหรือมีตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 25 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 ถึงปัจจุบัน ในพื้นที่ที่ได้รับรางวัลด้านความสมานฉันท์ โดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 355 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทที่เกี่ยวข้องที่มีความสำคัญกับการสื่อสารเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มี 6 ด้านคือ ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร ด้านภาษา ด้านประสบการณ์ ด้านถิ่นกำเนิด และด้านศาสนา ตามลำดับ 2) กระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 2.1) เจ้าหน้าที่รัฐควรมีความรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย สารที่ควรให้ความสำคัญ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา สื่อที่ควรให้ความสำคัญ คือ สื่อเฉพาะกิจ ทั้งนี้ผู้รับสารที่เป็นประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการและไว้วางใจต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่มีความจริงใจ และโปร่งใส 2.2) ผู้ทำงานด้านสื่อควรมีความรู้ในเรื่องประเพณี วัฒนธรรม และสามารถนำเสนอข้อมูลจากหลายกลุ่มในพื้นที่ สารที่ควรให้ความสำคัญ คือ สารที่เกี่ยวกับความไม่สงบในพื้นที่ สื่อที่ควรให้ความสำคัญ คือ สื่อเฉพาะกิจ ทั้งนี้ผู้รับสารที่เป็นประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการและไว้วางใจต่อผู้ทำงานด้านสื่อที่มีความจริงใจ 2.3) ผู้นำควรมีความรู้ในเรื่องประเพณี วัฒนธรรม และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารก่อนสื่อสารไปยังประชาชน เนื่องจากเป็นสื่อบุคคลที่ประชาชนให้ความไว้วางใจ โดยเฉพาะผู้นำศาสนา รองลงมาคือ ผู้นำชุมชน สารที่ควรให้ความสำคัญ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา สื่อที่ควรให้ความสำคัญ คือ สื่อบุคคล ทั้งนี้ผู้รับสารที่เป็นประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการและไว้วางใจต่อผู้นำที่มีความจริงใจ และโปร่งใส 3) ลำดับความสำคัญของการสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งเน้นที่เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ทำงานด้านสื่อ ผู้นำที่จะต้องสร้างความไว้วางใจ สร้างความยุติธรรม และการสร้างความเข้าใจ ตามลำดับ โดยอาศัยความจริงใจในการขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าว 4) บริบทด้านวิธีการติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กับกระบวนการสื่อสารเพื่อสร้างความสมานฉันท์มากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**คำสำคัญ** การสื่อสารเพื่อสร้างความสมานฉันท์ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

**Dissertation title:** Communications for Social Harmony in the Three Southern Border Provinces

**Researcher:** Miss Chineephen Srichai; **ID:** 4521500084;

**Degree:** Doctor of Philosophy (Communication Arts);

**Dissertation advisors:** (1) Dr. Titipat Iam-niran, Associate Professor; (2) Dr. Kamolrat Intaratat, Associate Professor; (3) Dr. Gowit Puang-ngam, Associate Professor; **Academic year:** 2014

### Abstract

The objectives of this researcher were to study 1) the communications context; 2) the communications process; 3) the priorities for building harmony; and 4) the relationships between the communications contexts and the communications process in creating social and political harmony in the three southern border provinces of Thailand.

This was a mixed method research. For the qualitative part, the key informants were 25 government officials, media workers, religious leaders, community leaders or ordinary citizens in the three southern border provinces who had been given awards for or through their work position played an important role in building harmony and overcoming conflicts in the area. They were chosen through purposive sampling. Data were collected through in-depth interviews using a semi-structured interview form. Qualitative data were analyzed using descriptive analysis. For the quantitative part, the sample population consisted of 355 citizens, chosen through simple random sampling, who had resided in one of the three southern border provinces since 2004 to the present and lived in areas that had won awards for harmony. The data collection tool was a questionnaire. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The results found that: 1) there were 6 related contexts that had a significant effect on communications for building harmony: role/responsibility, communication method, language, experience, hometown, and religion, in that order. 2) For the communications process, 2.1) government officials should have knowledge about traditions and culture and should make it easy for citizens to gain access to them; they should prioritize messages about education; they should prioritize ad hoc media; the message-receiving citizens desire and trust government officials who are sincere and transparent. 2.2) media workers should have knowledge about traditions and culture and should present information from many different groups in the area; they should prioritize messages about unrest in the area; they should prioritize ad hoc media; the message-receiving citizens desire and trust media workers who are sincere. 2.3) Community and religious leaders should have knowledge about traditions and culture and the ability to analyze information before disseminating it to the public, because it is mainly personal communication and the people have a high degree of trust in religious leaders and to a lesser extent in community leaders; they should prioritize messages about education; they should prioritize personal media; the message-receiving citizens desire and trust religious and community leaders who are sincere and transparent. The priorities for building harmony in the southern border provinces mainly emphasize government officials, media workers, leaders who must built trust, leaders who must create justice and leaders who must build mutual understanding, in that order. They need to use sincerity in driving forward those activities. 4) The communications method context was related to the communications process for building harmony to a statistically significant degree at confidence level 0.05.

**Keywords:** Peace building, Social harmony, Unity, Border conflict, Religious conflict, Thai border provinces